

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 790/2015-8

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 2. decembra 2015 v senáte zloženom z predsedu Sergeja Kohuta, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a sudcu Lajosa Mészárosa (sudca spravodajca) predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátom Ľubomírom Samuelom, Advokátska kancelária, Horná 27, Banská Bystrica, vo veci namietaného porušenia čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 3 To 11/2015 z 29. júla 2015 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKOVANÉ] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 9. novembra 2015 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Krajského súdu v Trenčíne (ďalej len „krajský súd“)

sp. zn. 3 To 11/2015 z 29. júla 2015. Sťažnosť bola odovzdaná na poštovú prepravu 6. novembra 2015.

Zo sťažnosti vyplýva, že rozsudkom Okresného súdu Považská Bystrica (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 1 T 86/2013 z 10. novembra 2014 bol sťažovateľ uznaný vinným zo zločinu ublíženia na zdraví v štádiu pokusu podľa § 14 ods. 1 a § 155 ods. 1 Trestného zákona, z prečinu ublíženia na zdraví podľa § 156 ods. 1 Trestného zákona, ako aj prečinu výtržníctva podľa § 364 ods. 1 písm. a) a ods. 2 písm. b) s poukazom na § 138 písm. a) Trestného zákona za to, že 22. októbra 2012 asi o 16.30 h v P[REDAKOVANÉ] oceľovým „pajserom“ šesťuholníkového prierezu o dĺžke 80 cm silnou až veľmi silnou intenzitou sa mal zahnať na [REDAKOVANÉ] a zasiahnuť ho jedenkrát do pravej strane hlavy nad uchom a následne mal fyzicky napadnúť [REDAKOVANÉ]. [REDAKOVANÉ] mal zasiahnuť tak, že ho miernou až stredne silnou intenzitou mal udrieť oceľovým „pajserom“ do ramena a hlavy, čím mu mal spôsobiť zlomeninu temennej a klinovej kosti vpravo, tržno-zmliaždenú ranu hlavy v temenno-spánkovej oblasti hlavy vpravo a otras mozgu, čo na základe znaleckého posudku možno označiť za útok na životne dôležitý orgán, pričom utrpené zranenia ho mali obmedzovať v bežnom spôsobe života po dobu 10 až 21 dní závratmi, bolesťou hlavy a výkyvmi krvného tlaku a tepu v dôsledku otrasu mozgu. [REDAKOVANÉ] mal spôsobiť pomliaždenie spánkovej oblasti hlavy vpravo s odreninou a v rameno-lopatkovej oblasti vpravo krvný výron s odreninou, pričom tieto zranenia ho mohli obmedzovať v bežnom spôsobe života 10 až 14 dní, a to najmä bolesťou a nemožnosťou úplného zafaženia pravej hornej končatiny a využívania maximálneho funkčného rozsahu pravého ramenného kĺbu bez ohrozenia základných životných funkcií.

Za uvedený skutok bol sťažovateľovi uložený úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 3 roky s podmieneným odkladom na skúšobnú dobu 3 rokov, ako aj s probačným dohľadom na 3 roky. Zároveň mu bola uložená aj povinnosť osobne sa ospravedlniť poškodeným. Bol mu uložený aj trest prepadnutia usvedčujúceho predmetu - oceľového „pajseru“.

Uznesením krajského súdu sp. zn. 3 To 11/2015 z 29. júla 2015 bolo odvolanie sťažovateľa proti rozsudku okresného súdu zamietnuté ako nedôvodné.

Podľa presvedčenia sťažovateľa rozhodnutiami všeobecných súdov došlo k porušeniu označených článkov ústavy a dohovoru. Všeobecné súdy sa totiž odmietli vyrovnáť s jeho obranou a odmietli vykonať objektívne dokazovanie, ktoré by vec objasnilo v takom rozsahu, aby bolo dodržané jeho základné právo na spravodlivý proces.

Vzhľadom na to, že okresný súd na hlavnom pojednávaní odmietol vykonať vyšetrovací pokus, o nevyhnutnosti ktorého sa vyjadril znalec MUDr. [REDAKOVANÉ], aby mohol určiť mechanizmus zranenia poškodených, podľa sťažovateľa znemožnil tým znalcovi určiť, akým spôsobom zistené zranenia vznikli, najmä, keď iní znalci konštatovali objektívnosť výpovede sťažovateľa. Totiž v inom konaní vedenom okresným súdom pod sp. zn. 2 T 203/2014 v súvislosti so skutkom, za ktorý je stíhaný v napadnutej veci, bol vypracovaný znalecký posudok, v ktorom znalci potvrdili obranu sťažovateľa. Všeobecné súdy sa však v napadnutej veci odmietli oboznámiť s týmto posudkom. Znalec dr. [REDAKOVANÉ] bol podľa vlastného vyjadrenia schopný objektívne zaujať stanovisko, ale potreboval k tomu preštudovať spomínaný ďalší posudok, prekonzultovať vec s ďalšími znalcami a vykonať vyšetrovací pokus. Vzhľadom na podstatné rozdiely medzi výpoveďou sťažovateľa a výpoveďami svedkov zistenie mechanizmu zranenia môže ako jediný objektívny dôkaz prispieť k spravodlivému rozhodnutiu v tejto veci. Kamerový záznam by síce mohol preukázať, kto a akým spôsobom použil zbrane (oceľový pajser a násady do lopaty), resp. kto začal nedorozumenie, avšak zmiznutie tohto objektívneho dôkazu absolútne vyhovovalo [REDAKOVANÉ], pretože tento dôkaz by preukázal taký priebeh nedorozumenia, ako ho uvádzal sťažovateľ v priebehu trestného konania. O nespravodlivosti súdneho konania svedčí aj tá skutočnosť, že okresný súd odmietol vypočuť ako svedka [REDAKOVANÉ], hoci sa tento zdržiaval pred pojednávacou miestnosťou. Tento svedok mohol potvrdiť skutočnosť, ako sa chovali [REDAKOVANÉ] tesne pred incidentom, ale aj to, že oni napadli sťažovateľa. Sťažovateľovi bola v nemocnici odobratá krv, ale vzorku vzal policajt a

táto zmizla. Za skutok boli stíhaní aj [REDAKOVANÉ], avšak boli okresným súdom oslobodení v konaní vedenom pod sp. zn. 2 T 203/2014 a okresný súd nevyhovel návrhu sťažovateľa na zadováženie tohto spisu a oboznámenie sa s posudkom ďalších znalcov, ktorí sa vyjadrili o mechanizme a spôsobe vzniku zranenia sťažovateľa a [REDAKOVANÉ], ako aj člena jeho skupiny.

Podľa presvedčenia sťažovateľa právo na spravodlivý proces neznamená len vykonanie dôkazov, ktoré vyznievajú v neprospech páchatelia, ale aj dôkazov, ktoré svedčia v jeho prospech, ak sa týchto dôkazov dožaduje. Sťažovateľ konal v skutočnosti v nutnej obrane. Ak by chcel [REDAKOVANÉ] a jeho kumpánov napadnúť, mal na to možnosť, lebo mal v aute strelnú zbraň. Za takéhoto stavu treba rozhodnutia všeobecných súdov považovať za nespravodlivé, resp. za také, ktoré vznikli na základe nespravodlivého procesu.

Sťažovateľ žiada, aby ústavný súd vyslovil „*porušenie mojich základných práv na spravodlivý proces zaručený ÚSTAVOU SR (čl. 46 ods. 1) a DOHOVOROM O OCHRANE LUDSKÝCH PRÁV A ZÁKLADNÝCH SLOBÓD (čl. 6 ods. 1)*“.

Uznesenie Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 29.7.2015, sp. zn. 3 To 11/2015 zrušil a Krajskému súdu v Trenčíne vec vrátil na ďalšie konanie.“

II.

Z uznesenia krajského súdu č. k. 3 To 11/2015-313 z 29. júla 2015 vyplýva, že ním boli zamietnuté odvolania sťažovateľa a prokurátora (ako aj poškodeného [REDAKOVANÉ]) proti rozsudku okresného súdu sp. zn. 1 T 86/2013 z 10. novembra 2014. Podľa názoru krajského súdu okresný súd vykonal všetky potrebné dôkazy v rozsahu nevyhnutnom na objasnenie skutkového stavu veci a tieto správne vyhodnotil jednotlivo, ale aj vo vzájomnej súvislosti a dospel k správnym skutkovým zisteniam a právnym záverom. Krajský súd dospel k rovnakým skutkovým zisteniam ako okresný súd, pretože dôkazy, ktoré vykonal okresný súd a na ktoré podrobne poukázal v odôvodnení rozsudku, vytvárajú ucelenú reťaz dôkazov, ktoré jednoznačne a nepochybne usvedčujú sťažovateľa zo spáchania žalovaného skutku. K námietke sťažovateľa, podľa ktorej okresný súd nesprávne nevyhovel jeho návrhu vykonať vyšetrovací pokus, treba uviesť, že vyšetrovací pokus nie je spôsobilý privediť zmenu čo do

skutkového zistenia a právnej kvalifikácie skutku. Navyše skutok sa stal 22. októbra 2012, a preto pre výrazný odstup času by vykonanie tohto dôkazu nebolo účelné, opodstatnené a hospodárne. Zhodnými výpoveďami svedkov [REDACTED], [REDACTED] a ďalších troch bola vierohodne vyvrátená obrana sťažovateľa tvrdiaceho, že on „pajser“ z auta nevytiahol (keďže ho ani v aute fyzicky nemal, pretože tam mal legálne držanú zbraň), ale najprv ho mal v ruke práve [REDACTED], ktorému ho sťažovateľ vytrhol z ruky potom, čo [REDACTED] na neho zaútočil, a teda sa len bránil útoku hroziacemu zo strany [REDACTED]. Taktiež svedok [REDACTED] ucelene a podrobne uviedol, akým spôsobom došlo k bitke. Vypovedal, že bol to práve sťažovateľ, ktorý prvý zaútočil na [REDACTED] so slovami: „*ktorý z vás je [REDACTED] zat*“, následne potom, čo [REDACTED] vyšiel zo skupiny ľudí, sťažovateľ na neho zaútočil oceľovým „pajserom“. Usvedčený je aj znaleckým posudkom a výpoveďou znalca dr. [REDACTED], ktorý nevytlúčil, že mechanizmus zranenia poškodených mohol vzniknúť takým spôsobom, ako to popísali poškodení. Okresný súd preto podľa názoru krajského súdu správne skutkovo ustálil, že sťažovateľ „pajser“ nepoužil v sebaobrane, ale ho použil ako útočnú zbraň.

III.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľov. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody

uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, návrhy podané oneskorene, ako aj návrhy zjavne neopodstatnené môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

Sťažnosť treba považovať za zjavne neopodstatnenú.

O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu alebo jeho rozhodnutím nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil navrhovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu alebo jeho rozhodnutím a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 110/02, I. ÚS 88/07).

Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Pri uplatňovaní tejto právomoci ústavný súd nie je oprávnený preskúmať a posudzovať ani právne názory všeobecného súdu, ani jeho posúdenie skutkovej otázky. Úlohou ústavného súdu totiž nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Posúdenie veci všeobecným súdom sa môže stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne. O arbitrárnosti (svojevôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by

bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (mutatis mutandis I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 352/06).

Jadrom sťažnosti je námietka nesprávneho zistenia skutkového stavu, a to v dôsledku nevykonania všetkých dôkazov, ktoré podľa názoru sťažovateľa mohli spochybníť výpovede usvedčujúcich svedkov a takto spravdepodobniť, resp. preukázať obranu sťažovateľa tvrdiaceho, že konal v nutnej obrane.

Podľa názoru ústavného súdu treba odôvodnenie skutkových zistení všeobecných súdov považovať za dostatočné a presvedčivé. Tieto závery nevykazujú znaky arbitrárnosti či zjavnej neodôvodnenosti. Skutočnosť, že sťažovateľ má odlišný názor, nemôže sama osebe znamenať porušenie označených práv.

Okresný súd vykonal vo veci dokazovanie v rozsahu, ktorý postačoval na to, aby si mohol utvoriť spoľahlivý záver o priebehu skutkového deja. Bolo vecou jeho posúdenia, či je, alebo nie je potrebné vykonať ešte ďalšie dokazovanie, a to napr. také, aké navrhoval sťažovateľ. Ani nevykonanie dôkazov navrhnutých sťažovateľom neznamenať totíž samo osebe porušenie označených práv, pretože bolo na posúdení všeobecných súdov vyhodnotiť potrebnosť navrhovaného ďalšieho dokazovania s tým, že v prípade ich nevykonania bolo ich povinnosťou takýto postup odôvodniť.

Napokon treba zdôrazniť, že ústavný súd nie je „skutkovým“ súdom a v rámci svojej prieskumnej činnosti vychádza spravidla z dôkazov, ktoré vykonali všeobecné súdy. Pokiaľ závery všeobecného súdu z vykonaného dokazovania nie sú arbitrárne či zjavne neodôvodnené, potom ústavný súd, ktorý sám tieto dôkazy nevykonal, nemá ani dôvod do skutkových záverov všeobecných súdov zasiahnuť.

Berúc do úvahy uvedené skutočnosti, ústavný súd rozhodol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde tak, ako to vyplýva z výroku tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 2. decembra 2015